

Vážené dámy, vážení pánové,

život a smrt. Dvě slova, dva pojmy, dvě podoby našeho bytí. Jsou spolu spojeny více než co jiného. A to i přes to, možná o to víc, že mezi nimi leží jasná, až surová hranice. Hranice, po jejímž překročení již není cesty zpět.

Rozhlédne-li se náhodný návštěvník zde kolem sebe, asi jej při pohledu na všudypřítomnou krásu jarního rozpuku šumavské přírody chmurné myšlenky o pomíjivosti naší přítomnosti na tomto světě ani nenapadnou. Pravděpodobně by se velmi podívoval, proč vůbec mne takové úvahy napadají, když vůkol bují nový život. Stačí se zaposlouchat. Nejjasněji jej oznamují trylky ptačích námluv. Nejen. Vždyť i to zurčení vody, v níž se proměnil sníh po dlouhé měsíce tížící koruny staletých stromů a tlumící veškeré zvuky živáčků, zní radostně. Běží rychle, občas trochu nespoutaně tam dolů do více osídlených krajů, aby oznámila, je čas vyjít ven a radovat se...

Dobře vím, že vy, kteří 5. května přicházíte do bývalé osady Zhůří, se mým slovům nepodivujete. Nedivil by se snad ani onen náhodný návštěvník, kdyby se zastavil u tohoto památníku, jež možná i díky své skromnosti nese silné poselství nám i budoucím generacím o tom, jak krutě snadné je octnout se na druhém břehu, aniž bychom na to byli připraveni, aniž bychom se alespoň posléze mohli dozvědět, že to mělo smysl a díky přinesené oběti mohou jiní plnými doušky užívat si až bohužel zevšednělých radostí svobodného života.

Připraveno na to nebylo ani oněch deset hrdinů z 90. americké pěší divize,

když se spolu se svými druhy blížili do míst, kde právě stojíme a vzpomínáme na ně. Dobře věděli, že konec válečného běsnění, bezmezného strachu, bídy a hrůz je doslova za dveřmi. Bylo to již dávno, kdy se vydali přes Atlantik, aby pak na cestě od krví prosycených pláží Normandie přinášeli dalším a dalším městům úlevu od fašistického jha. Jsem si takřka jist, že i oni už byli nedočkaví a stejně jako pamětníkům, když o oné době vyprávějí, i jim splývala vůně jara s vůní svobody. Vychutnat si obojího jim však dopřáno nebylo. Vpadli do zákeřné léčky připravené oddílem fanatických příslušníků zbytků nacistických vojsk. Po relativně krátkém, ale s plnou prudkostí vedeném boji vyhasly na těchto pláních životy deseti amerických vojáků, našich osvoboditelů. Vzpomenout si na ně a poklonit se jejich památce alespoň jednou za rok je minimální slušností, kterou jsme jim povinováni. Bez ohledu na to, že, a jsem o tom do hloubi duše přesvědčen, na pocty během bojů na život a na smrt určitě nemysleli. Byli totiž stejní jako my. Každý z nás by také nejraději stále byl na té „slunečné“ straně života a hranici stínu nikdy nepřekročil.

S plným důrazem přitom říkám, že poklonit se nestačí. Žijeme totiž v době, kdy se od oněch hrůzných událostí každým rokem vzdalujeme mílovými kroky a ony, pokrývají se prachem slov plných politicky zabarveného zlehčování, překrucování či vylepšování, jsou postupně znevažovány. Naplno jsem si to uvědomil před několika lety na pietním aktu v jihočeských Bernarticích. Jedna z řečnic se zde rozohnila nad téměř drzostí stále připomínat americké padlé při osvobozování naší země, když jich ve srovnání s těmi rudoarmějci bylo tak

žalostně málo. Bylo mi za ní trapně a stydno. Pravděpodobně i ona byla matkou. A kdo jiný než matky, by měly naplno soucítit s matkami, jež poslaly svoje syny do boje proti zlu, do boje za svobodu pro ně cizích národů. Každý jeden život má svoji obrovskou cenu. Každý jeden život položený proto, aby další mohli žít o to větší. My, kteří žijeme na západě naší krásné země, dobře víme, kdo nám svobodu přinesl. Víme a nedopustíme, aby oběti amerických osvoboditelů upadly do zapomnění. Skláním se spolu s vámi před jejich památkou.

Děkuji vám za pozornost.